

AZ ELEKTRONIKUS CIGARETTA ÉS A KARDIOVASZKULÁRIS MEGBETEGEDÉSEK

Az Európai Szív-egészségügyi Hálózat (European Heart Network) beszámolója

2019. november

Az egész világon komoly népegészségügyi viták tárgyát képezi az elektronikus cigaretták egészségre gyakorolt hatása. E vitát segítő, az Európai Szív-egészségügyi Hálózat készített egy összefoglalót az e-cigarettával kapcsolatos legfontosabb jelenlegi ismeretekről, továbbá javaslatokat fogalmazott meg a szükséges cselekvésekről.

A **kardiovaszkuláris hatások** vonatkozásában a kutatási eredmények – még ha korlátozottan is állnak rendelkezésre – azt mutatják, hogy az elektronikus cigaretta rövidtávú használata vélhetően **kevésbé ártalmas a szív-érrendszerre**, mint a hagyományos dohányzásé. Használata azonban nem veszélytelen, hiszen röviddel a nikotinos e- cigaretta tüdőbe jutását követően szaporább szív működés lép fel. Megváltozik az oxidatív stressz a biomarkerekben, mindemellett vérlemezék funkcióváltozását tapasztalták. Használat során továbbá fokozott endothel diszfunkció figyelhető meg, illetve artériás érfal merevség vehető észre. A hosszútávú e-cigaretta használat kardiovaszkuláris hatásairól jelenleg nem rendelkezünk ismeretekkel, ezért fontos, hogy a jövőben e területen további kutatások legyenek.

Az e-cigaretta reklámozása során azt az üzenetet próbálják átadni, hogy használata kisebb kockázattal jár, mint a hagyományos, éghető dohány. Az elektronikus cigaretta révén – amennyiben csak ezzel él valaki – jóval kevesebb karcinogén és egyéb toxikus anyag jut a szervezetébe és általa csökkennek a rövidtávú káros egészségügyi hatások. Az e-cigaretta valóban nem tartalmaz kátrányt, azonban tartalmazhat más, olyan toxikus, például az ízesítőkből származó anyagokat, amelyeknek az egészségre gyakorolt hatásai még nem annyira ismertek.

A másik érv, amit a leggyakrabban hangoztatnak az elektromos cigaretta mellett, hogy **segíti a hagyományos dohányzástól való leszokást**. Erről azonban nem rendelkezünk elég bizonyítékkal, pedig, ha ez valóban fennáll, tényleges pozitív haszonnak tekinthetnénk, mind az egyénre vonatkozóan, mind népegészségügyi szempontból. Abban az esetben azonban, ha valaki mind a két típusú cigarettát használja, az egészségügyi kockázatok nem csökkennek, hanem akár növekedhetnek is.

Egyre inkább megfigyelhető, hogy a nemdohányzó fiatalok elektromos cigarettát kezdenek el szívni – a különféle ízesítők gyakran vonzóak számunkra –, míg mások, akik már leszoktak a dohányzástól, e-cigarettához nyúlnak. Ez a két jelenség mindkét csoport számára **magában hordozza a hagyományos dohányra való (új) rászokás kockázatát**.

Az e-cigaretta kockázatait vizsgáló **kutatások eredményeinek értelmezése nehéz**. Az ipar nyomására sok esetben jellemző, hogy az azzal összefüggésben álló kutatók nem találnak a használatból eredő káros hatásra utaló jeleket. Ezzel szemben az egyéb, függetlennek tekinthető vizsgálatoknál az egészségre gyakorolt negatív hatásokat bizonyították. Az eredmények értékelése azért is tekinthető nehéznek, mert az egyéni kockázatok mellett az egész társadalomra érvényes népegészségügyi kockázatokat is figyelembe kell venni az értékelésükkor.

Összefoglalóan az eddigi kutatási eredmények azt mutatják, az e-cigaretta kedvezőtlen hatással van a dohányzás kialakulására azok körében, akik korábban nem dohányoztak, továbbá, még ha kismértékű is a kockázata kardiovaszkuláris problémák kialakulásának, akkor is fennáll a kockázat, így az e-cigaretta használatát komolyan kell kezelni és az egészségre gyakorolt hatásainak vizsgálatára vonatkozó kutatásokat folytatni szükséges.

Ajánlások:

- Longitudinális vizsgálatok szükségesek a hosszútávú kardiovaszkurális hatások vizsgálatához, valamint annak megállapítására, hogy ténylegesen kevésbé kártékony-e az e-cigaretta, mint a hagyományos dohányzás.
- Az orvosi folyóiratoknak tartózkodniuk kell olyan tanulmányok közzétételétől, amelyeket részben vagy egészben olyan szervezetek finanszíroznak, melyek az iparral való összefonódásuk miatt összeférhetetlenek tekinthetők.
- Az egészségügyi dolgozóknak tájékoztatniuk kell a klienseiket az e-cigaretta használatának kockázatairól.
- Az ízesítőket be kell tiltani. Különösen igaz ez azokra, melyek nem biztonságosak, vagy gyerekek, fiatalok számára vonzóak.
- A hagyományos cigarettákra vonatkozó vásárlási és életkori korlátozás legyen érvényes az elektromos cigarettára is.
- A hagyományos cigarettákra vonatkozó reklámozási, címkézési és csomagolási korlátozás is legyen érvényes az elektromos cigarettára.
- Az elektromos cigaretta használata legyen tiltott a köztereken, mert nehezíti a nemdohányzó törvény betartását, mivel negatív hatással lehet a köztereken zajló hagyományos dohányzással kapcsolatos normákra.
- Adózási intézkedéseket kell alkalmazni: a jövedéki vagy az e-cigaretta után fizetendő magas mértékű adó kettős előnye, hogy egyfelől visszaszorítja a használatot – különösen a fiatalok körében –, másfelől a kormányok számára bevételt jelent.

Forrás: Electronic cigarettes and cardiovascular disease – an update from the European Heart Network, 2019 november.
<http://www.ehnheart.org/component/attachments/attachments.html?task=attachment&id=3093>

Az összefoglalót készítette: Sebestyén Edit